

Tilburg University

Onzaligheden

Frissen, P.H.A.

Published in:
Binnenlands bestuur

Publication date:
2010

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Frissen, P. H. A. (2010). Onzaligheden. *Binnenlands bestuur*, 23.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

BINNENLANDS BESTUUR

Onzaligheden

De taferelen van de jaarwisseling maken de beste wensen voor 2010 – als zuiderling zeg ik bij voorkeur Zalig Nieuwjaar – wel wat wrang. Het is al vaker betoogd: Nederland lijkt wel in oorlog in de nacht van oud op nieuw. Burgeroorlog wel te verstaan, en dat is de meest gruwelijke variant, zoals we van Carl Schmitt weten.

In Rotterdam stonden zo'n duizend dienders paraat. Dat zal in de andere grote steden niet veel minder zijn geweest. Boven het platteland vlogen onbemande spionagevliegtuigjes. Die hadden we weliswaar voor Afghanistan aangeschaft, maar ze blijken ook prima vandalen uit bierketen te kunnen spotten, als die op weg gaan om vreugdevuren van autowrakken te maken. Waar het bij die vreugde precies om gaat, weet ik niet, maar een paar uren op GeenStijl maken veel onzaligheid duidelijk.

Gelukkig konden de autoriteiten ons melden dat het 'onrustig, maar beheersbaar' was geweest. Dat de woorden weer de werkelijkheid temmen, klinkt geruststellend. Bovendien was de schade alleszins meegevallen: slechts 7 miljoen, melden de verzekeraars, hoewel die natuurlijk geen enkele prikkel voelen om te overbieden.

Er zijn bovendien geen doden gevallen. Dat schijnt als gunstig te moeten worden geïnterpreteerd. Wel weer de nodige vuurwerkslachtoffers, maar dat hoort erbij. En ach, hulpverlenertje pesten is een leuke nieuwe rage onder de feestvierenden. Dat doen ze trouwens niet alleen tijdens de jaarwisseling, maar het hele jaar door. Gelegenheden zat: alleen al in Rotterdam zijn er per jaar zo'n zestienhonderd evenementen, weten we sinds het onderzoek naar de rellen in Hoek van Holland.

De beelden daarvan tijdens de persconferentie mocht ik met een groep politiebazen bekijken. Die zien meer angstaanjagende details dan de burger. De kamikazeacties van de stijf gedrogeerde en stomdronken meute waren bloedstollend. Toch blijf ik me steeds voorhouden dat gewelddadig vermaak van alle tijden is. Het pessimisme van de ouderdom moet verre worden gehouden. Voor je het weet lijkt je op de mopperende oude heren van de Muppetshow, maar dan in de intellectuele gedaante van de cultuurpessimist. Dan gaat de samenleving naar de verdoemenis en is er alom morele verloedering, waar Hare Majesteit zo minzaam over mag spreken tijdens haar kersttoespraken.

Natuurlijk houd ik me voor dat de geschiedenis een rijke bron van relativering is. Ik mag graag wijzen op Geert Maks beschrijving van het negentiende-eeuwse Londen in zijn magnum opus *In Europa*. Internationale vergelijking helpt ook altijd: de gewelddadigheid van de youth gangs in Los Angeles is hier vooralsnog ongeëvenaard. Maar de feiten blijven even hardnekkig als ontmoedigend.

Als de politie voortdurend in opperste staat van paraatheid moet zijn bij wat normaal gesproken toch feestelijk of recreatief is; als drank en drugs in onvoorstelbare hoeveelheden de ongeremdheid voeden; als in de virtuele wereld verbaal getier de nieuwe communicatieve norm is; als ook onder normale omstandigheden het gedrag in de publieke ruimte stevig verruwt; als gebruik van geweld steeds gebruikelijker wordt – dan is het niet gemakkelijk de relativering te blijven koesteren.

Wat zouden al die vandalen gaan stemmen dit en volgend jaar, denk ik dan. Op de man die bedreigd heeft geweld in de publieke ruimte met F16's te bestrijden en die het knieschot overweegt? Dat zou zomaar kunnen. En als dat tot nieuwe politieke meerderheden zal leiden, wat gaat de politie dan vervolgens doen, als die nieuwe politieke meerderheden ook de openbare orde op een nieuwe manier gaan handhaven?

Stel dat de geweldsinstructie wordt aangepast in Den Haag en Almere. Ook dat zou zomaar kunnen, of moeten

we rekenen op het fameuze dynamische conservatisme (een term van collega Tops) van de politiek-bestuurlijke instituties in ons land? Misschien heeft ons staatshoofd kennisgenomen van wat op menige site onder politiek debat wordt verstaan en is ze zo geschrokken dat haar kerstboodschap dit maal wél zeer politiek moet worden verstaan.

Wat zullen de effecten zijn van de zeer omvangrijke bezuinigingen die door de crisis noodzakelijk zijn geworden? Historische vergelijkingen liggen dan voor de hand, ook als we die politiek niet mogen en wetenschappelijk niet kunnen maken. Dan is plotseling de geschiedenis geen bron van relativering meer en zijn de beste wensen een nogal naïeve uitspraak geworden. Ik houd het bij al die onzaligheden daarom toch maar op een Zalig Nieuwjaar – een paar millennia geschiedenis bieden wellicht wat troost. onzaligheden

Paul Frissen is decaan en bestuursvoorzitter van de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur, hoogleraar bestuurskunde aan de Universiteit van Tilburg en lid van de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling.

Abonnementen

[Gratis abonnement](#)
[Proefabonnement](#)
[Meeleesabonnement](#)
[Studentenabonnement](#)
[Klantenservice](#)

Feeds & Tweets

[BB iGoogle](#)
[BB RSS Nieuws](#)
[BB RSS Vacatures](#)
[BB RSS Digitaal Bestuur](#)
[BB Twitter](#)

Opleidingen

[Kluwer Opleidingen](#)
[Vrom Academy](#)
[E-studies](#)
[Masterclasses](#)

Websites

[Kluwer](#)
[Kluwer Shop](#)
[Sociaal Totaal](#)
[Vrom Totaal](#)
[Jobnews](#)

Service

[Adreswijziging](#)
[Adverteren](#)
[Contact](#)
[Colofon](#)
[Ingezonden stukken](#)

Vacatures

[Adverteren](#)
[Helpdesk](#)
[Vacaturemanager](#)
[Vacatures zoeken](#)